

PRITARTA

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2018 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. 3-69

RAŠTAS DĖL VALSTYBĖS LŪKESČIŲ AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“

Tikslas

Šiuo raštu dėl valstybės lūkesčių (toliau – Raštas) pateikiami Susisiekimo ministerijos lūkesčiai dėl AB „Lietuvos geležinkeliai“ (toliau – Įmonė) veiklos kryptių, Įmonei keliamų tikslų ir veiklos principų. Lūkesčiai formuojami visai valdybos kadencijai, tačiau pagal poreikį Raštas gali būti atnaujinamas. Raštas turėtų tapti pagrindu rengiant ir peržiūrint Įmonės strateginį planą. Raštas nėra teisinis įpareigojimas ir yra skirtas skatinti bendradarbiavimą tarp Įmonės ir ministerijos.

Šiuo Raštu Susisiekimo ministerija nesiekia apriboti ar be reikalo išplėsti Įmonės ar jos valdymo organų teisių ar pareigų. Įmonė ir jos valdymo organai visų pirma privalo vadovautis galiojančiais teisės aktais, Įmonės įstatais ir kitais Įmonės akcininko priimtais sprendimais, gerąją įmonių valdymo praktika ir prisiimti atsakomybę už priimamus sprendimus. Įgyvendinant šiuo Raštu išsakytus Susisiekimo ministerijos lūkesčius Įmonės valdymo organai privalo vadovautis protingumo, skaidrumo, efektyvumo ir racionalaus turto valdymo principais.

AB „Lietuvos geležinkeliai“ paskirtis, veiklos kryptys ir tikslai

Įmonės paskirtis – geležinkelių infrastruktūros valdytojas, keleivių ir krovinių geležinkelio transportu vežėjas (geležinkelio įmonė).

Įmonės veiklos, atitinkančios valstybės interesą:

1. geležinkelių infrastruktūros valdymas;
2. geležinkelių keleivių viešojo transporto paslaugos;
3. tranzitinių krovinių gabenimas į/iš Kaliningrado sritį;
4. krovinių gabenimas į/iš Klaipėdos jūrų uostą.

Susisiekimo ministerija tikisi, jog Įmonė veiklą vystys šiomis kryptimis:

- **Geležinkelių infrastruktūros modernizavimas, priežiūra ir remontas.** Įmonė turi dėti visas pastangas siekiant užtikrinti sėkmingą Lietuvos geležinkelių infrastruktūros integraciją į Europos Sąjungos geležinkelių infrastruktūrą. „Rail Baltica“, elektrifikavimo ir kiti infrastruktūros modernizavimo projektai turi būti vertinami ne tik pagal finansinę grąžą, bet ir pagal bendrą socialinę ir ekonominę grąžą valstybei, piliečiams, sektoriui ir regionui. Planuojant ir vystant infrastruktūrą privalo būti įvertinti valstybės nacionalinio saugumo tikslai ir interesai.

- **Transporto sistemos integralumas.** Siekiant užtikrinti sklandų gyventojų, prekių ir paslaugų judumą, Įmonė turi sudaryti sąlygas intermodalumui, kas leistų sumažinti kaštus ir užtikrintų lankstumą dėl transporto modos keitimo. Įmonė turi artimai bendradarbiauti su Klaipėdos jūrų uosto ir automobilių kelių direkcijomis, oro uostais ir savivaldybėmis planuojant savo infrastruktūros plėtrą ir vystymą.

- **Skaidrumas.** Akcininkas tikisi, jog Įmonės valdymo organai inicijuos vidaus auditą ir apgins Įmonės interesus, jei buvo švaistomas ar neefektyviai naudojamas Įmonės turtas. Įmonėje

turi būti įdiegtos pažangiausios korupcijos prevencijos ir rizikų valdymo priemonės. Įmonės finansinė atskaitomybė privalo būti rengiama ir teikiama pagal tarptautinius apskaitos standartus.

- **Geležinkelių valdymo modelis.** Įmonė turėtų įvertinti Europos Sąjungos rekomendacijas, geriausias užsienio praktikas dėl geležinkelių valdymo modelių ir, atsižvelgiant į valstybės interesus, kartu su Susisiekimo ministerija parengti ir inicijuoti Lietuvos geležinkelių modelio įgyvendinimą iki 2019 metų pradžios.

- **Inovacijos ir lyderystė.** Įmonė turėtų investuoti į naujas technologijas ir modernius darbo metodus. Susisiekimo ministerija tikisi, jog Įmonė taps savo srities lyderiu regione, o Lietuva bus pavyzdžiu kitoms šalims.

- **Nauda akcininkui.** Įmonės vidutinė nuosavo kapitalo grąža turi būti ne mažesnė nei Vyriausybės nustatytas rodiklis. Šis rodiklis turi būti paskaičiuotas atsižvelgiant į įmonės vykdomus specialiuosius įpareigojimus. Įmonė turėtų konsultotis su valstybės valdomų įmonių valdymo koordinavimo centru dėl grąžos ir išiskolinimo lygio reikalavimų.

Susisiekimo ministerijos lūkesčiai turėtų tapti integralia Įmonės strateginio plano dalimi. Krypčių įgyvendinimo siektini rodikliai ir reikšmės turėtų būti atspindėti Įmonės strateginiame plane, užtikrinant kasmetinį rodiklių gerėjimą.

Įmonės valdybos pirmininkas ir vadovas turėtų periodiškai pristatyti Susisiekimo ministerijos vadovybei atnaujintą strateginį planą, metinį biudžetą ir rezultatus, metines valdybos savęs vertinimo išvadas.

Bendri lūkesčiai dėl veiklos principų

Įmonės galutiniai savininkai yra mokesčių mokėtojai, tad Įmonės valdymo organai privalo dėti visas pastangas, kad Įmonė būtų valdoma atsižvelgiant į gyventojų interesus.

Įmonė privalo veikti efektyviai užtikrinant, jog monopolinių požymių turinčios paslaugos būtų teikiamos žemiausia kaina, kurioje privalo būti įskaičiuoti kapitalo grąžos kaštai.

Įmonė privalo vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus. Įmonė savo veikloje turėtų vadovautis gera tvaraus ir subalansuoto vystymosi praktika. Įmonė į savo strategiją turėtų integruoti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi principus aplinkosauginiu, socialiniu ir ekonominiu aspektais ir siekti užtikrinti technologijų naudojimą ir atsparios klimato kaitos pokyčiams infrastruktūros plėtrą. Taip pat Įmonė privalo vadovautis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos rekomendacijomis ir gerosiomis praktikomis.

Įmonės valdyba turėtų veikti nepriklausomai, tačiau Susisiekimo ministerija tikisi, jog valdyba iš anksto informuos apie esminius Įmonės sprendimus. Esminiais sprendimais laikomi šie valdybos priimami sprendimai, tačiau valdyba turėtų vadovautis protingumo principu ir informuoti apie kitus potencialiai su akcininko interesais susijusius svarbius sprendimus:

- vadovo pasikeitimas;
- potencialūs valdybos narių interesų konfliktai;
- potencialūs teisminiai ginčai;
- galimas Įmonės darbuotojų ar susijusių šalių sukčiavimas;
- esminiai pokyčiai Įmonės veikloje;
- didesnio masto darbuotojų atleidimai;
- stambūs įsigijimai ar pardavimai;
- galima žala visuomenei, gamtai, ekonomikai ar valstybės saugumui;

- spaudos pranešimai, kurie gali reikalauti Susisiekimo ministerijos atstovų komentarų;
 - bet kokio masto korupcija ar politinė intervencija;
 - kitos esminės rizikos, keliančios grėsmę Įmonės veiklos tęstinumui.
-